ERKENNINGSKADER BUITENSCHOOLSE OPVANG EN ACTIVITEITEN

1. WAT IS HET LOKAAL ERKENNINGSKADER BOA

De Vlaamse overheid streeft naar een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA) voor álle kinderen en gezinnen. Dat wil zeggen dat alle lokale spelers (Onderwijs, Welzijn, Cultuur, Jeugd en Sport …) zo goed mogelijk samenwerken. Het lokaal bestuur heeft de regie in handen en stippelt met de verschillende partners een lokaal buitenschools beleid uit. Het decreet heeft drie doelstellingen:

- We geven kinderen speelmogelijkheden en ontplooiingskansen, maar ook keuzevrijheid en recht op rust.
- We bieden ouders de mogelijkheid om werk, opleiding en gezin vlot te combineren.
- We creëren een aanbod buitenschoolse opvang en activiteiten dat toegankelijk en betaalbaar is voor iedereen. Het draagt op die manier bij tot een harmonieuze samenleving.

De Stad Mechelen erkent organisaties als lokaal buitenschools opvanginitiatief, volgens de voorwaarden hieronder beschreven. In lijn met het Vlaams decreet van 3 mei 2019 *houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten* staat het lokaal bestuur in voor de regie van buitenschoolse opvang en activiteiten, afgekort BOA.
Vanaf 1 september 2026 zal het lokaal bestuur instaan voor het erkennen en handhaven van een aanbod van kleuteropvang en van opvang lager onderwijs.
Dit erkenningskader bepaalt de voorwaarden voor deze erkenning en de procedure voor aanvraag en handhaving. **De erkenning is een noodzakelijke voorwaarde om in aanmerking te kunnen komen voor een subsidie.**
Dit erkenningskader voor buitenschoolse opvang met activiteiten en omvat voorwaarden binnen **zes beleidsdomeinen** van het Vlaams kwaliteitskader :

- ✓ Medewerkersbeleid
- ✓ Pedagogisch beleid
- ✓ Toegankelijkheid
- ✓ Organisatorisch beleid
- ✓ Monitoring en evaluatie
- ✓ Verbondenheid

2. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGEBIED

2.1 DEFINITIES

- ***Buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA) :*** *verzamelnaam voor elke georganiseerde vorm van opvang of vrijetijdsactiviteit die plaatsvindt buiten de schooltijd en tijdens schooldagen.*
- ***BOA-decreet****: het decreet 'houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten' van 3 mei 2019*
- ***De opvangorganisator:*** *de rechtspersoon of natuurlijke persoon die verantwoordelijk is voor het aanbieden, organiseren en naleven van de voorwaarden voor het organiseren van de buitenschoolse opvang en activiteiten.*
- ***De opvanglocatie :*** *de plaats die gebruikt zal worden om de buitenschoolse opvang te laten doorgaan (gaat over een binnen- en een buitenruimte)*

- ***De verantwoordelijke opvang :*** *het verantwoordelijk aanspreekpunt binnen de opvanglocatie die over een bewijs van pedagogische bekwaamheid beschikt of een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs*[1]
- ***De opvangbegeleider :*** *iedere persoon (vrijwilliger of professional) die onder verantwoordelijkheid van de organisator activiteiten uitvoert of kinderen begeleidt binnen de buitenschoolse opvang.*
- ***De gekwalificeerde opvangbegeleider :*** *de opvangbegeleider die een pedagogisch diploma heeft (minstens van kinderbegeleider schoolgaande kinderen) of het attest Krachtig Samen heeft behaald.*
- ***Kwetsbare gezinnen*** **:** *gezinnen die door financiële, sociale, culturele of taal gerelateerde drempels moeilijker toegang hebben tot reguliere buitenschoolse opvang of activiteiten.*
- ***Activiteiten*** : *diverse activiteiten die aansluiten bij de interesses, leeftijd en talenten van de kinderen. De opvang kan hiervoor samenwerken met vrije tijdspartners (muziek, dans, sport, media, techniek, theater, circus, ...)*

2.2 TOEPASSINGSGEBIED

Dit erkenningskader is van toepassing op alle aanbieders van buitenschoolse opvang en activiteiten voor kinderen van 2,5 tot en met 12 jaar die:

- één of meer van hun opvanglocaties binnen de schoolinfrastructuur op het grondgebied van Stad Mechelen willen laten erkennen;
- bereid zijn samen te werken met lokale actoren en het lokaal bestuur;
- de principes van het BOA-decreet onderschrijven, waaronder samenwerking, toegankelijkheid, kindgerichtheid en kwaliteit.

De erkenning wordt per opvanglocatie aangevraagd en verleend. Organiseert een aanbieder op meerdere locaties buitenschoolse opvang, dan kan elke locatie afzonderlijk als BOA-aanbod worden erkend, mits aan de voorwaarden van dit reglement is voldaan.

3. DOELGROEP EN STARTVOORWAARDEN

Voor de erkenning als lokaal opvanginitiatief komen in aanmerking:

- Opvanglocaties van organisaties die buitenschoolse opvang voorzien voor kleuters en/of lagere schoolkinderen binnen de schoolinfrastructuur in Mechelen op de volgende momenten:
  - voor en na de schooluren, waarbij de voorschoolse opvang ten laatste om 7uur start en de naschoolse opvang ten vroegste om 18uur eindigt.
  - op woensdagnamiddag (tot minstens 18 uur) en op vrije schooldagen (start uiterlijk 7uur tot minstens 18u)

Startvoorwaarden

- Je kan aantonen dat je buitenschoolse opvang en activiteiten organiseert voor kleuters en lagere schoolkinderen;
- Je kan aantonen (door middel van een overeenkomst) dat de buitenschoolse opvang zal worden georganiseerd binnen de infrastructuur van een school uit het basisonderwijs in Mechelen;
- Je bent een actief betrokken lid van het lokaal samenwerkingsverband BOA of je volgt dit op via verslag, geeft signalen door aan de regie buitenschoolse opvang, neemt deel aan het vormingspakket,..);
- Je vraagt per opvanglocatie slechts één erkenning aan.

[1] https://www.vlaanderen.be/onderwijsprofessionals/werken-in-het-onderwijs/starten-in-het-onderwijs/vakken-ambten-en-bekwaamheidsbewijzen/bekwaamheidsbewijzen-basis-tot-volwassenenonderwijs

4. KWALITEITSVOORWAARDEN OP BASIS VAN ZES BELEIDSDOMEINEN

1. MEDEWERKERSBELEID :

Medewerkers zijn de motor van buitenschoolse opvang en activiteiten. Hun **competenties en inzet** bepalen in grote mate de kwaliteit van de werking. Het medewerkersbeleid gaat dus over wie er instaat voor de opvang en begeleiding, welke competenties ze hebben, hoe ze ingezet worden, en welke randvoorwaarden nodig zijn om duurzaam en kwaliteitsvol te werken.

De opvangorganisatie toont aan dat :
… het een uittreksel uit het centraal strafregister van de rechtspersoon kan voorleggen
… er een verantwoordelijk aanspreekpunt is *binnen de opvanglocatie die over een bewijs van pedagogische bekwaamheid beschikt of een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs*, die een beleid voert in kader van kwalitatieve buitenschoolse opvang.
… er minstens 3x per jaar intern overleg wordt georganiseerd met aandacht voor de pedagogische visie, aanpak van moeilijke situaties, veiligheid en samenwerking met weergave in een verslag.
… er een duurzaam medewerkersbeleid wordt gerealiseerd en goede werkomstandigheden worden gecreëerd.
… alle opvangbegeleiders over een uittreksel uit het strafregister model Artikel 596.2 ('minderjarigenmodel') beschikken.
….alle opvangbegeleiders over voldoende kennis van het Nederlands beschikken.
… meer dan de helft van de opvangbegeleiders een pedagogisch bekwaamheidsbewijs heeft of beschikt over het attest van Krachtig Samen* georganiseerd door Stad Mechelen (cfr. definitie gekwalificeerde opvangbegeleider).
… alle gekwalificeerde opvangbegeleiders de vormingen volgen die door de Stad Mechelen worden georganiseerd ikv kwaliteit in de buitenschoolse opvang.
… alle gekwalificeerde opvangbegeleiders beschikken over een attest ‘kennis levensreddend handelen’ dat max. 5 jaar oud is.

**Krachtig Samen : 6-delig competentiegericht coaching traject voor begeleiders in de buitenschoolse opvang – Stad Mechelen*

2. PEDAGOGISCH BELEID :

Pedagogisch beleid gaat over de **kwaliteit van de dagelijkse omgang met kinderen**. Het draait om warme interacties tussen begeleiders en kinderen, het stimuleren van hun ontwikkeling en het creëren van een veilige, uitdagende en inclusieve omgeving. Het omvat ook de rol van taal – met Nederlands als verbindende taal – en de aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van alle kinderen.

De opvangorganisatie toont aan dat :
… er voor kleuters het kind-ratio van 1 begeleider op 18 kleuters wordt gehanteerd en voor de lagere school 1 begeleider op 25 kinderen. Is het totaal aantal kinderen (kleuter+lager) gelijk aan of minder dan 20 dan volstaat 1 begeleider.
…er gevarieerd en aangepast spelmateriaal is, voldoende nieuw en uitdagend voor de opvang en dat tegemoet komt aan de verschillende leeftijden en de ontwikkelingsnoden van kinderen.
… het een visie heeft op de speelkwaliteit in de buitenschoolse opvang gebaseerd op het werkinstrument : ‘*de buitenschoolse opvang door de ogen van een kind, van avontuur naar structuur*’ (Stad Mechelen ism Kind en Samenleving)*
… er op woensdagnamiddag en op schoolvrije dagen activiteiten worden georganiseerd die aansluiten bij de interesses en talenten van de kinderen. Deze activiteiten worden uitgezet in een maandplanning en gecommuniceerd aan de ouders.

… er kan gebruik worden gemaakt van de mobiele Hop Up speelmaterialen die Stad Mechelen aanbiedt. Als opvang ben je verantwoordelijk voor de aanvraag, de begeleiding en de nazorg.
… de binnenruimtes van de opvang mee door kinderen worden vormgegeven en de inrichting aansluit bij hun noden en behoeften.
… de opvangbegeleiders kwaliteitsvolle interacties aangaan met de kinderen om het welbevinden, de betrokkenheid en verbondenheid tussen de kinderen te bevorderen.
… de kinderen betrokken worden bij de keuze van activiteiten.
…. alle opvangmedewerkers het Nederlands gebruiken in interactie met de kinderen en de kennis van het Nederlands stimuleren.

* *HTTPS://WWW.MECHELEN.BE/ONDERWIJS-OPVOEDING-EN-KINDEROPVANG/ONDERSTEUNING-VOOR-SCHOLEN/VAN-AVONTUUR-TOT-STRUCTUUR-CREEER-SPEELKANSEN-TIJDENS-DE-NASCHOOLSE-OPVANG*

3. ORGANISATORISCH :

Organisatorisch beleid gaat over de manier waarop een organisator zijn werking structureert en vormgeeft. Het gaat over het beleid, de regelgeving en de financiering vanuit een heldere visie op ieders verantwoordelijkheid. Het omvat de visie, de afspraken en de organisatievorm die nodig zijn om buitenschoolse opvang en activiteiten kwaliteitsvol en duurzaam aan te bieden. Het zorgt voor duidelijkheid, continuïteit en betrouwbaarheid, zowel naar ouders en kinderen als naar het lokaal bestuur en andere partners.

De opvangorganisatie toont aan dat :
… hij rechtspersoonlijkheid heeft
… er een continu en structureel aanbod is: - Voor- en na school : er zijn minimaal 165 opvangdagen per jaar en je opvanguren sluiten aan bij de schooluren – inclusief pedagogische studiedagen - De voorschoolse opvang vangt ten laatste aan om 7uur en de naschoolse opvang eindigt ten vroegste om 18u. Deze minimumuren gelden ook op woensdagnamiddag en op vrije schooldagen.
…de verantwoordelijke opvang, het beleidsvoerend vermogen heeft om kwaliteitsvolle en duurzame opvang te realiseren: je geeft duidelijk leiding aan je medewerkers en ondersteunt hen. Dit beleidsvoerend vermogen komt tot uiting in de andere beleidsniveaus (geïntegreerde aanpak, reflectieve houding, innovatie, doeltreffende communicatie en samenwerking). En een gezond financieel beleid.
… de opvang voorziet in ruimtes : één voor kleuters en kinderen tem 7 jaar en één voor lagere schoolkinderen van 8 jaar tot 12 jaar (grootte ruimtes afhankelijk van aantal op te vangen kinderen) en volgens de richtlijnen van Agion.
… de buitenruimte van de opvang mogelijkheden biedt om vrij te spelen en er materiaal aanwezig is dat voldoende uitdagend is voor alle kinderen
… aan alle wet- en regelgeving die van toepassing is op de sector (zoals de regelgeving over de inzet van personeel en vrijwilligers, begeleiden van kinderen, verzekering voor burgerlijke aansprakelijkheid en ongevallen, bereikbaarheid, veiligheid en privacy) wordt voldaan.

4. TOEGANKELIJKHEID EN PRIJSBELEID

Toegankelijkheid betekent dat **alle kinderen en gezinnen vlot toegang hebben tot buitenschoolse opvang en activiteiten**, ongeacht hun achtergrond, inkomen of specifieke zorgnoden. Het gaat om meer dan betaalbaarheid: ook bereikbaarheid, beschikbaarheid, bruikbaarheid, begrijpbaarheid, betrouwbaarheid, bekendheid, begrip volheid en betreedbaarheid spelen een rol. Samen zorgen deze elementen ervoor dat het aanbod toegankelijk is voor alle gezinnen en kinderen, met bijzondere aandacht voor kleuters, kinderen uit kwetsbare gezinnen en kinderen met specifieke zorgbehoeften. Participatie, sociale cohesie en respect voor diversiteit staan daarbij centraal.

De opvangorganisatie toont aan dat :
… het prijsbeleid wordt gehanteerd dat lokaal is afgesproken en waarbij er uniforme tarieven en kortingen zijn bepaald over alle locaties heen en worden vastgelegd in een afsprakenkader
… aan de ouders een fiscaal attest voor 'belastingvermindering voor kinderoppas' wordt bezorgd en dit voor alle kinderen die gebruik maken van het BOA-aanbod.
… er initiatieven worden genomen ikv het bereiken van kwetsbare doelgroepen
… elk kind toegang heeft tot de voor- en naschoolse opvang. Er mag geen gelimiteerd voor-inschrijvingssysteem per opvangmoment worden gehanteerd.
… er een actieve afstemming is als er wordt samengewerkt met externe partners om drempels te verlagen (oa kansentarief, toeleiding)
… er een visie en actieplan is om gezinnen te betrekken bij de werking
…. de informatie over opvangaanbod, de activiteiten, de prijzen en de (toegang)voorwaarden up-to-date is en beschikbaar is voor alle gezinnen, met aandacht voor kwetsbare gezinnen.
…. je ouders helpt bij het inschrijven voor activiteiten of informatie over de opvangregeling en facturatie.

5. MONITORING EN EVALUATIE

Monitoring en evaluatie gaat over het **systematisch opvolgen en beoordelen van de werking**. Het doel is om de kwaliteit te verbeteren, ervaringen van kinderen, ouders en medewerkers te benutten en zo het beleid en de praktijk voortdurend bij te sturen. Het is belangrijk omdat het inzicht geeft in wat goed loopt, waar drempels zitten en hoe het aanbod beter kan aansluiten bij de noden van gezinnen en kinderen.

De opvangorganisatie toont aan dat :
… er een registratie is van aanwezigheden per dag en per kind
… er een registratie is van aanwezigheden per activiteit en per kind
… er een registratie en facturatiesysteem is
… er verslaggeving is van het teamoverleg
… er een procedure is voorzien om mondelinge en schriftelijke klachten te behandelen. Die procedure wordt schriftelijk afgehandeld. De organisator brengt de gebruikers op de hoogte van de voormelde procedure.
…er betrokkenheid is in het BOA lokaal samenwerkingsverband van Stad Mechelen

6. VERBONDENHEID

Verbondenheid gaat over de **brug slaan tussen kinderen, ouders, buurt en partners**. Het betekent dat organisatoren zich niet op zichzelf terugplooien, maar actief samenwerken met gezinnen, scholen, buurtorganisaties en het lokaal bestuur. Zo ontstaat er een netwerk dat kinderen ondersteunt in hun groei en dat ouders een plek geeft in de werking. Verbondenheid versterkt de samenhang in de buurt en zorgt dat opvang en activiteiten deel uitmaken van een groter geheel.

De opvangorganisatie toont aan dat :
… er een goede communicatie is specifiek over de opvang met de ouders

… er duidelijk wordt gecommuniceerd hoe kinderen kunnen deelnemen aan activiteiten
… er een aanspreekpunt is voor ouders in de opvang
… je regelmatig samenwerkt met vrije tijd partners en je open staat voor een samenwerking met bestaande initiatieven van Stad Mechelen om aanbod op school te voorzien.

5. PROCEDURE VOOR ERKENNING

- **Publicatie oproep :** het lokaal bestuur lanceert een oproep voor erkenningsaanvragen via de stedelijke website
- **Indienen aanvraag :** de aanvrager kan per opvanglocatie een aanvraag tot erkenning richten aan het lokaal bestuur via het daartoe voorziene digitale formulier.. Je kan de aanvraag tot 31 maart 2026 indienen. Als je je aanvraag ingediend hebt, krijg je een schriftelijke ontvangstbevestiging binnen de vijf (5) werkdagen. Als je een aanvraag indient, moet je de Stad Mechelen onmiddellijk schriftelijk iedere wijziging doorgeven die relevant is voor je aanvraag.
- **Beoordeling :** de dienst Gezin en Opvoeding toetst de aanvraag aan de erkenningsvoorwaarden. De aanvrager kan daarbij uitgenodigd worden om zijn aanvraag indien nodig verder te staven/motiveren. De aanvragen worden beoordeeld ten laatste op 30 april 2026.
- **Beslissing :** het college van burgemeester en schepenen kent de erkenning al dan niet toe. De aanvrager wordt hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht.
- **Geldigheid :** de erkenning van de aanvrager blijft geldig tot **31 augustus 2028**, zover de aanvrager aan alle voorwaarden uit dit erkenningsreglement voldoet.

6. OPVOLGING EN EVALUATIE

- **Controle en handhaving :** het lokaal bestuur staat zelf in voor, of kan een externe partner aanduiden voor, de controle en de handhaving van de erkenningsvoorwaarden. Het lokaal bestuur kan altijd informatie opvragen om na te gaan of de opvanglocatie van de organisator (nog) voldoet aan de erkenningsvoorwaarden. Het lokaal bestuur kan altijd ter plaatse controleren of de BOA-organisator de erkenningsvoorwaarden naleeft.
- **Sancties :** Het college van burgemeester en schepenen kan de erkenning intrekken als de opvanglocatie of de BOA-organisator:
  a. niet meer voldoet aan de erkenningsvoorwaarden;
  b. de gevraagde informatie niet verstrekt;
  c. onjuiste informatie verstrekt;
  d. controle verhindert.
  Alvorens tot intrekking van de erkenning over te gaan, zal de BOA-organisator schriftelijk worden aangemaand. De aanmaning vermeldt een termijn waarin de BOA-organisator moet voldoen aan de niet-nageleefde bepalingen en kan specifiek voorwaarden bevatten om te voldoen aan de niet-nageleefde bepalingen. Als er evenwel ernstige inbreuken op dit reglement worden vastgesteld, waarbij de veiligheid en/of de integriteit van kinderen, ouders en/of medewerkers bedreigd wordt, dan kan het college van burgemeester en schepenen in afwachting van de intrekkingsprocedure, de erkenning onmiddellijk schorsen.
- **Betwisting :** bij betwisting van beslissingen omtrent erkenning, schorsing of intrekking van erkenning, kan er binnen één maand na kennisgeving bezwaar worden ingediend bij het college van burgemeester en schepenen, per aangetekend schrijven of afgifte tegen ontvangstbewijs (Grote Markt 1, 2800 Mechelen). De postdatum of datum op het ontvangstbewijs gelden als bewijs.

7. KLACHTENPROCEDURE

- Indien er klachten zijn over de Buitenschoolse Opvang en Activiteiten, wordt er aangespoord om dit eerst bij de opvangorganisator zelf te melden via zijn klachtenprocedure.
- Klachten over de handhaving vanuit de Stad kunnen steeds gemeld worden via:
    - invulformulier op de stedelijke website
    - E-mail: buitenschoolseopvang@mechelen.be
    - Telefonisch via 015/44.52.42

8. SLOTBEPALINGEN

- Dit erkenningskader treedt in werking op 1 maart 2026 en geldt onverminderd eventueel toekomstige decretale of reglementaire aanpassingen.
- De erkenning via dit kader vormt geen automatische garantie op subsidiëring, maar de erkenning is wel noodzakelijk om BOA-subsidies te verkrijgen.
- Het lokaal bestuur behoudt zich het recht voor om bij overmacht, wijzigende regelgeving of financiële beperkingen de voorwaarden of profielen aan te passen.